

AYDIN TİCARET BORSASI

2022 ROMANYA İHRACAT RAPORU

GENEL BİLGİLER

COĞRAFI KONUM

Asya, Avrupa ve Ortadoğu'nun kavşak noktasında, Tuna Nehri ve Karadeniz yakınlarında yer alan Romanya, coğrafi yerleşim açısından oldukça stratejik bir konuma sahiptir. Büyük bir ekonomik potansiyeli elinde bulunduran ülke, gelişmiş sanayii ve tarım alanlarının yanı sıra zengin doğal kaynakları açısından da oldukça şanslıdır.

19 milyonluk nüfusu ve 238 391 kilometrekarelik yüzölçümü ile Avrupa'nın güney doğusunda yer alan Romanya, Bulgaristan (608 km), Macaristan (443 km), Moldova (450 km), Sırbistan (476 km) ve Ukrayna (531 km) ile sınıra sahiptir.

Başkenti Bükreş olan ülkenin diğer önemli şehirleri; Köstence, Yaş, Timisoara, Cluj-Napoca, Galati, Braşov ve Craiova'dır.

SİYASİ VE İDARİ YAPI

Romenler, diğer Latin ulusları gibi M.S. ilk 1 000 yıl içinde ortaya çıkmış ve Trakyalı ataları olan Hint-Avrupa köklü "Dacia"lılar ile aynı bölgede yaşamışlardır. Bugün Romenler Doğu Roma dünyasının yegane temsilcisidir ve Romence de İspanyolca, İtalyanca ve Fransızcanın yanında başlıca Latin kökenli dillerden birisidir.

İlk kez 1859 yılında Wallachia ve Moldavia Prenslüklerinin birleşmesi ile doğan Romen ulus devleti, 400 yıl kadar Osmanlı egemenliğinde kalmış ve 1878 yılında resmi bağımsızlığını ilan ederek üç yıl sonra da bir krallık haline gelmiştir. Ancak söz konusu krallık, Romen nüfusun sadece bir kısmını kapsamış, 3 milyon kişi Macaristan yönetimindeki Transilvanya'da, 2 milyon kişi Rusya kontrolündeki Bessarabia'da ve küçük gruplar da Bulgaristan'a ait bulunan Dobruca bölgesinde kalmışlardır. Krallığın, Romanyalıların tamamını bir yönetim altında toplama hedefi, ancak I. Dünya Savaşı'nın ardından 1918 yılında Transilvanya, Bessarabia, Bukovina ve güney Dobruca bölgelerinin Romanya ile birleşmesi ile gerçekleştirilmiştir. Böylelikle ülke bir anda iki misli büyümüş, ancak bu yeni bölgelerin ekonomik gelişmesi, ya da tam anlamıyla entegre olması sağlanamamıştır.

II. Dünya Savaşı sonrası ülke, diğer Orta ve Doğu Avrupa ülkeleri gibi Sovyet egemenliği altına girerek komünist rejimi benimsemiştir. 1945 yılında Sovyetler Birliği destekli Romanya Komünist Partisi (RCP) yönetimi ele geçirmiş, 1947 yılı sonunda da Kral Michael tahttan çekilerek ülke Romanya Halk Cumhuriyeti adını almıştır.

1950'li yıllarda Moskova ile bağları zayıflasa da Gheorghe Gheorghiu-Dej yönetimindeki RCP, Stalinist ekonomi politikalarının tamamını uygulamıştır. 1965 yılında yönetimi devralan Nikolae Çavuşesku (Ceausescu) devlet konseyi başkanı olmuş, ülkenin adı Romanya Sosyalist Cumhuriyeti olarak değişmiştir. Gizli polis teşkilatının da desteğiyle Çavuşesku olağanüstü bir kişisel güç kazanmış, özellikle 1980'li yılların sonlarına doğru ülke yönetiminin bütün kilit noktalarına Çavuşesku'nun aile üyeleri ve arkadaşları yerleştirilmiştir.

Doğu Avrupa ülkelerinde komünist rejimlerin sarsıldığı 1989 yılı sonlarında, ülkenin Timoşoara kentinde rejime karşı ilk tepkiler başlamış, bastırılan gösterilerin Bükreş'e sızması ile birlikte olaylar hızla gelişmiş, 25 Aralık 1989'da Nikolae Çavuşesku ile eşi idam edilmiştir.

Tüm ülkeye yayılan ayaklanmalar sonucu, Ulusal Kurtuluş Cephesi (National Salvation Front) sosyalist rejime son vermiş, 1990 yılında da serbest seçimler yapılarak ülkede çok partili demokratik sisteme geçilmiştir. Romanya, halen çok partili parlamenter sistem ve Senato ile Millet Meclisinden oluşan iki meclis ile yönetilen demokratik bir Cumhuriyettir.

DOĞAL KAYNAKLAR

Romanya maden çeşitliliği açısından oldukça zengin bir ülkedir. Kömür, demir cevheri, bakır ve krom rezervleri bulunmaktadır.

Petrol üretimi bulunmakla birlikte ülke ihtiyacını karşılamak için yeterli değildir. Doğalgaz rezervleri bakımından oldukça önemli bir konumdadır. Romgaz ve Petrom bu alandaki en önemli firmalardır. Ayrıca, rüzgar ve güneş enerjisi alanında yatırımlar bulunmakta olup, AB'nin "yeşil enerji"yi destekleyen fonlarının da etkisi ile bu alandaki yatırımlar artacaktır.

GENEL EKONOMİK DURUM

Avrupa'nın güney doğusunda yer alan ve Polonya'nın ardından Orta ve Doğu Avrupa'nın en büyük ikinci pazarı durumunda olan Romanya'da, sanayileşme sürecine girilmesiyle birlikte güçlü bir kırsal göç gerçekleşmiştir.

II. Dünya Savaşı'ndan ağır yaralarla çıkan Romanya, ekonomisini kaldırmak için büyük bir mücadele dönemine girmiştir. Aralık 1989 Devrimi'nden sonra serbest piyasa sistemine adapte olmaya başlayan Romanya, iktisadi gelişme amacıyla dış ticarete önem vermiştir. Ayrıca, yine bu amaçla pek çok reformlar yapılmıştır.

Kısa sürede hisselerinin çoğu devlet kontrolü altında bulunan bütün kuruluşların hızlı ve şeffaf bir biçimde özelleştirilmesi ve vatandaşların hayat standardının yükseltilmesi yönünde politikalar uygulamaya konulmuştur. Bu reformlar özellikle, IMF, Dünya Bankası ve Avrupa Birliği gibi uluslararası oluşumlar tarafından desteklenmiştir. Bu önemli gelişmelerle beraber 1 Ocak 2007 itibarıyla Ülkenin Avrupa Birliği tam üyesi olması, Romanya'yı Avrupa'nın cazip ülkelerinden biri haline getirmiştir.

Ülke ekonomisinin karşı karşıya olduğu çeşitli problemler bulunmaktadır. Ülkede kayıt dışı ekonomimin büyük olması, vergi sistemine düşük oranda katkı sağlayabilen kırsal nüfusun yüksek olması, vergilerin düzenli olarak toplanamaması gibi sorunlardan dolayı vergi gelirleri yeterli düzeye ulaşamamaktadır. Bu nedenle eğitim, sağlık, refah, altyapı ve güvenlik harcamaları yeterli düzeyde gerçekleştirilememektedir. Romanya Doğu Avrupa ülkeleri arasında en düşük kişi başı gelire, çevre standartları açısından en düşük seviyeye, en yüksek ödenmemiş vergi borçlarına ve en düşük eğitim harcamasına sahiptir. Ülkenin Euro Bölgesi ile kurmuş olduğu sıkı ticari ve mali bağlar, ekonomisini bu bölgedeki gelişmelere karşı riskli hale getirmektedir.

Pandemi sonrası hızlı bir büyüme ivmesi kazanan ekonomi, 2022'de Rusya-Ukrayna savaşının başlamasından bu yana önemli ölçüde kötüleşmiştir. Yaptırımlar ve artan enerji maliyetleri, yüksek enflasyon ve tedarik zinciri kesintileri ile ilgili mevcut zorlukların artması beklenmekte ve toparlanmanın zaman alacağı tahmin edilmektedir.

Rusya-Ukrayna savaşının sonuçlarını yönetmek, 2023'te hükümetin önceliği olmaya devam edecektir. Yüksek enerji maliyetleri, yükselen faiz oranları ve Romanya'nın Avrupa'daki önemli ticaret ortaklarındaki zayıflayan büyüme, 2023'te yüksek enflasyonla ilgili mevcut zorlukları artırmaya devam edecek. Yeni Nesil AB programı kapsamında AB fonlarının girişi nedeniyle yatırım parlak bir nokta olmaya devam etmesi beklenmektedir.

DIŞ TİCARET

GENEL DURUM

*1000 Dolar	2018	2019	2020	2021	2022
İhracat	80.077.606	77.298.748	71.046.399	88.389.729	96.829.602
İthalat	97.877.633	96.644.319	92.056.306	116.401.945	132.699.563
Hacim	177.955.239	173.943.067	163.102.705	204.791.674	229.529.165
Denge	-17.800.027	-19.345.571	-21.009.907	-28.012.216	-35.869.961

BAŞLICA ÜRÜNLER İTİBARIYLA DIŞ TİCARET

İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER * 1000 DOLAR

Kodu	Açıklama	2020	2021	2022	%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	13.242.809	15.596.406	15.918.573	16,44%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	12.180.414	12.939.495	13.779.770	14,23%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	8.055.331	9.896.537	9.500.247	9,81%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Mumlar	1.717.184	3.114.195	7.392.245	7,63%
10	Hububat	2.446.561	4.283.200	4.588.275	4,74%
72	Demir Ve Çelik	1.943.821	3.876.922	3.508.018	3,62%
40	Kauçuk ve Mamulleri	2.331.876	2.847.089	3.197.365	3,30%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	1.991.540	2.746.546	3.130.347	3,23%
94	Mobilyalar, Tıpta Veya Cerrahide Kullanılan Mobilyalar, Yatak Takımları Ve Benzeri Doldurulmuş Eşya; Tarifinin Başka Yerinde Belirtilmeyen Veya Yer Almayan Aydınlatma Cihazları; Reklam Lambaları, Işıklı Tabelalar, Işıklı İsim Plakaları Ve Benzerleri; Prefabrik Yapılar	2.556.216	2.932.229	3.061.624	3,16%
90	Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazları, Tıbbi Veya Cerrahi Alet Ve Cihazlar; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	2.605.287	2.814.340	2.882.138	2,98%
39	Plastikler Ve Mamulleri	1.825.847	2.613.473	2.640.020	2,73%
44	Ağaç Ve Ahşap Eşya; Odun Kömürü	1.845.927	2.604.551	2.510.253	2,59%

Kodu	Açıklama	2020	2021	2022	%
12	Yağlı Tohum Ve Meyveler; Muhtelif Tane, Tohum Ve Meyveler; Sanayide Ve Tıpta Kullanılan Bitkiler; Saman Ve Kaba Yem	1.108.445	1.791.368	2.136.739	2,21%
76	Alüminyum Ve Alüminyumdan Eşya	1.105.110	1.502.104	1.769.033	1,83%
24	Tütün Ve Tütün Yerine Geçen İşlenmiş Maddeler	1.566.213	1.588.532	1.557.078	1,61%
62	Örülmemiş veya Kroşe Olmayan Giyim Eşyası ve Aksesuarı	1.455.221	1.423.197	1.503.402	1,55%
64	Ayakkabılar, Getrler, Tozluklar Ve Benzeri Eşya; Bunların Aksamı	1.044.165	1.162.699	1.287.191	1,33%
99	(Özel Amaçlı Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları)	415.621	518.150	1.144.997	1,18%
30	Eczacılık Ürünleri	998.868	1.138.083	1.034.889	1,07%
	DİĞERLERİ	10.609.943	13.000.607	14.287.394	14,76%
	TOPLAM	71.046.399	88.389.723	96.829.598	

İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

Kodu	Açıklama	2020	2021	2022	%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	14.397.093	17.080.594	18.965.333	14,29%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Muımlar	4.821.624	8.776.429	16.181.106	12,19%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	11.352.395	13.421.395	13.330.161	10,05%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	8.304.738	10.349.367	11.034.561	8,32%
39	Plastikler Ve Mamulleri	4.745.637	6.549.438	6.580.518	4,96%
72	Demir Ve Çelik	2.866.715	4.585.220	5.200.759	3,92%
30	Eczacılık Ürünleri	4.233.308	4.820.163	4.751.174	3,58%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	2.820.419	3.611.097	3.811.560	2,87%
90	Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazları, Tıbbi Veya Cerrahi Alet Ve Cihazlar; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	2.369.883	2.702.482	2.779.575	2,09%
38	Muhtelif Kimyasal Ürünler	1.745.881	2.233.666	2.478.029	1,87%
40	Kauçuk ve Mamulleri	1.628.684	2.088.025	2.319.811	1,75%
31	Gübreler	559.941	1.072.484	2.146.632	1,62%
76	Alüminyum Ve Alüminyumdan Eşya	1.098.219	1.541.585	2.132.066	1,61%

Kodu	Açıklama	2020	2021	2022	%
94	Mobilyalar, Tıpta Veya Cerrahide Kullanılan Mobilyalar, Yatak Takımları Ve Benzeri Doldurulmuş Eşya; Tarifenin Başka Yerinde Belirtilmeyen Veya Yer Almayan Aydınlatma Cihazları; Reklam Lambaları, Işıklı Tabelalar, Işıklı İsim Plakaları Ve Benzerleri; Prefabrik Yapılar	1.355.369	1.681.494	1.782.963	1,34%
48	Kağıt Ve Karton; Kağıt Hamurundan, Kağıttan Veya Kartondan Eşya	1.144.735	1.415.476	1.681.322	1,27%
29	Organik Kimyasal Ürünler	1.008.914	1.431.002	1.672.735	1,26%
61	Örme veya Kroşe Giyim Eşyası ve Aksesuarı	940.551	1.228.123	1.413.799	1,07%
02	Etler Ve Yenilen Sakatat	1.041.479	1.151.777	1.361.468	1,03%
	DiĞERLERİ	25.620.721	30.662.129	33.075.990	24,93%
	TOPLAM	92.056.306	116.401.946	132.699.562	

BAŞLICA ÜLKELER İTİBARIYLA DIŞ TİCARET

İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER *1000 DOLAR

Ülkeler	2020	2021	2022	%
Almanya	16.193.180	18.153.087	19.202.057	19,83%
İtalya	7.645.913	9.251.499	9.761.670	10,08%
Macaristan	3.547.298	5.011.873	7.088.133	7,32%
Fransa	4.782.411	5.647.386	5.815.442	6,01%
Bulgaristan	2.588.939	3.459.541	3.763.155	3,89%
Polonya	2.654.615	3.522.316	3.685.161	3,81%
Hollanda	2.524.251	3.032.007	3.393.629	3,50%
İspanya	2.106.522	2.635.064	3.008.297	3,11%
Türkiye	2.391.524	3.103.651	2.987.161	3,08%
Çek Cumhuriyeti	2.202.246	2.765.963	2.796.274	2,89%
Birleşik Krallık	2.377.592	2.552.858	2.784.542	2,88%
ABD	1.215.019	1.851.386	2.395.136	2,47%
Moldova	1.173.407	1.545.563	2.379.482	2,46%
Avusturya	1.686.061	2.230.860	2.325.759	2,40%
Belçika	1.402.135	1.878.477	1.976.954	2,04%
Slovakya	1.534.523	1.885.709	1.880.128	1,94%
Sırbistan	851.176	1.219.313	1.635.698	1,69%
Ukrayna	671.477	839.249	1.599.609	1,65%
Çin	942.927	1.341.390	1.149.063	1,19%
Yunanistan	799.225	1.047.445	1.136.032	1,17%
DiĞERLERİ	11.755.950	15.415.097	16.066.221	16,59%
TOPLAM	71.046.391	88.389.734	96.829.603	

İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER *1000 DOLAR

Ülkeler	2020	2021	2022	%
Almanya	19.172.183	23.473.826	23.603.647	17,79%
İtalya	8.231.018	10.362.186	10.885.819	8,20%

Ülkeler	2020	2021	2022	%
Bulgaristan	2.867.501	4.951.213	9.363.211	7,06%
Macaristan	6.748.851	7.991.184	8.650.789	6,52%
Polonya	5.677.445	7.270.509	7.874.275	5,93%
Türkiye	3.993.704	5.754.001	7.406.969	5,58%
Çin	5.744.772	6.378.604	6.819.081	5,14%
Rusya	2.062.560	5.623.563	5.759.462	4,34%
Hollanda	3.569.965	4.619.163	5.323.933	4,01%
Fransa	4.255.037	4.901.951	5.155.453	3,89%
Avusturya	2.939.658	3.706.525	4.225.972	3,18%
Çek Cumhuriyeti	2.896.862	3.325.260	3.566.062	2,69%
İspanya	2.281.308	2.927.005	3.388.757	2,55%
Belçika	2.291.167	2.876.547	3.192.397	2,41%
Slovakya	2.109.535	2.339.677	2.518.835	1,90%
Ukrayna	1.058.850	1.621.814	2.306.340	1,74%
Kazakistan	1.272.298	59.914	1.775.661	1,34%
Yunanistan	1.262.938	1.647.550	1.721.229	1,30%
İsviçre	1.088.629	1.584.875	1.553.961	1,17%
ABD	1.024.744	1.035.458	1.397.728	1,05%
DİĞERLERİ	11.507.279	13.951.119	16.209.980	12,22%
TOPLAM	92.056.304	116.401.944	132.699.561	

TÜRKİYE İLE TİCARET

GENEL DURUM

*1000 Dolar	2018	2019	2020	2021	2022
İhracat	3.867.122	4.073.769	3.895.656	5.176.255	6.950.672
İthalat	2.447.471	2.770.909	2.769.255	3.434.433	3.335.646
Hacim	6.314.593	6.844.678	6.664.911	8.610.688	10.286.318
Denge	1.419.651	1.302.860	1.126.401	1.741.822	3.615.026

TÜRKİYE'NİN İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

Kodu	Açıklama	2020	2021	2022	%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Mumlar	78.978	145.401	1.044.783	15,03%
72	Demir Ve Çelik	257.774	649.249	812.325	11,69%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	413.372	474.953	626.358	9,01%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	385.044	522.851	565.979	8,14%
39	Plastikler Ve Mamulleri	314.823	486.533	515.263	7,41%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	564.137	456.108	490.031	7,05%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	165.231	219.816	220.040	3,17%
31	Gübreler	12.573	56.744	211.403	3,04%
94	Mobilyalar, Tıpta Veya Cerrahide Kullanılan Mobilyalar, Yatak Takımları Ve Benzeri Doldurulmuş Eşya; Tarifenin Başka Yerinde Belirtilmeyen Veya Yer Almayan Aydınlatma Cihazları; Reklam Lambaları, Işıklı Tabelalar, Işıklı İsim Plakaları Ve Benzerleri; Prefabrik Yapılar	116.163	132.750	178.610	2,57%
76	Alüminyum Ve Alüminyumdan Eşya	54.191	100.084	167.661	2,41%
61	Örme veya Kroşe Giyim Eşyası ve Aksesuarı	79.581	115.414	155.597	2,24%
07	Yenilen Sebzeler Ve Bazı Kök Ve Yumrular	92.200	116.335	125.819	1,81%
62	Örülmemiş veya Kroşe Olmayan Giyim Eşyası ve Aksesuarı	98.824	110.307	111.682	1,61%

Kodu	Açıklama	2020	2021	2022	%
71	Tabii Veya Kültür İnciler, Kıymetli Veya Yarı Kıymetli Taşlar, Kıymetli Metaller, Kıymetli Metallerle Kaplama Metaller Ve Bunlardan Mamul Eşya; Taklit Mücevherci Eşyası; Metal Paralar	53.176	87.392	93.534	1,35%
26	Metal Cevherleri, Cüruf Ve Kül	67.330	93.398	88.976	1,28%
48	Kağıt Ve Karton; Kağıt Hamurundan, Kağıttan Veya Kartondan Eşya	33.082	49.283	82.160	1,18%
08	Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turunçgillerin Ve Kavunların Ve Karpuzların Kabukları	82.930	102.718	81.485	1,17%
40	Kauçuk ve Mamulleri	60.738	71.515	80.423	1,16%
83	Adi Metallerden Çeşitli Eşya	65.985	78.540	73.191	1,05%
	DİĞERLERİ	899.522	1.106.866	1.225.351	17,63%
	TOPLAM	3.895.654	5.176.257	6.950.671	

TÜRKİYE'NİN İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

Kodu	Açıklama	2020	2021	2022	%
72	Demir Ve Çelik	493.343	776.651	742.996	22,27%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	588.251	620.183	627.694	18,82%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	353.636	556.073	494.784	14,83%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	327.750	300.935	324.471	9,73%
40	Kauçuk ve Mamulleri	112.311	104.217	128.695	3,86%
10	Hububat	99.895	168.247	113.186	3,39%
90	Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazları, Tıbbi Veya Cerrahi Alet Ve Cihazlar; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	69.934	82.619	91.192	2,73%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	70.658	82.786	88.388	2,65%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Mumlar	88.206	85.976	86.218	2,58%
12	Yağlı Tohum Ve Meyveler; Muhtelif Tane, Tohum Ve Meyveler; Sanayiide Ve Tıpta Kullanılan Bitkiler; Saman Ve Kaba Yem	31.482	108.969	77.120	2,31%

Kodu	Açıklama	2020	2021	2022	%
33	Uçucu Yağlar Ve Rezinoitler; Parfümeri, Kozmetik Veya Tuvalet Müstahzarları	60.335	41.447	70.168	2,10%
76	Alüminyum Ve Alüminyumdan Eşya	35.229	66.551	53.154	1,59%
39	Plastikler Ve Mamulleri	66.002	66.065	50.913	1,53%
28	Anorganik Kimyasallar; Kıymetli Metallerin, Radyoaktif Elementlerin; Nadir Toprak Metallerinin Ve İzotoplarının Organik Veya Anorganik Bileşikleri	21.617	36.081	38.139	1,14%
	DİĞERLERİ	350.610	337.635	348.524	10,45%
	TOPLAM	2.769.259	3.434.435	3.335.642	

DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

DIŞ TİCARET POLİTİKASI (İTHALAT REJİMİ, İHRACAT REJİMİ)

1989'dan bu yana Romanya, Batı ile ilişkilerini geliştirmeye yönelmiş, bu amaçla serbest piyasa ekonomisinin gereklerinin yerine getirilmesi ve buna uygun mevzuat değişikliklerin yapılması çabaları, ülkenin diő ticaret politikasına da yansımıştır. Ülke, GATT ve Dünya Ticaret Örgütü'nün kurucu üyelerindedir. 1993 yılında, Romanya, Avrupa Konseyi'nin de tam üyesi olmuştur. Bununla beraber, Romanya'nın diő ticaret rejiminde çok sık değişiklikler yapılmış, kota ve tarife düzeyleri sıkça değiştirilmiştir. Ayrıca diő ticaret politikasında zaman zaman birbiriyle çelişen amaçlar gözetilmiş, ithalat kısıtlamaları ve ihracata zarar verecek politikalar eř zamanlı olarak kullanılmıştır. 1 Ocak 2007 tarihi itibarıyla Avrupa Birliği'ne tam üye olan ülke, üyelik kapsamında Avrupa Birliği Müktesebatı ile beraber Ortak Ticaret Politikasına tamamen uyum sağlamıştır. Romanya, Türkiye ve AB dışındaki üçüncü ülkelerden sanayi mamulü ithalatında AB'nin Ortak Gümrük Tarifesi'ni (OGT), tarım ürünlerinde ise ilgili ülkelere taviz verilen ürünler dışında yine Dünya Ticaret Örgütü taahhütlerini uygulamaktadır.

İTHALAT REJİMİ

Romanya'ya gerçekteştirilen ithalat işlemlerinde genelde özel bir ruhsata gereksinim duyulmamaktadır. Sadece uluslararası anlaşmalara göre; ateşli silahlarla patlayıcı maddeler, bitki, hayvan ve insan sağlığına zarar verebilecek belirli malların ithalatı kısıtlama ve yasaklamalara tabidir.

Bu ürünlerin ithalatında kontrol amaçlı verilen ithal lisanslarının verildiği kuruluşlar aşağıda sıralanmıştır:

- Atık maddeler için Sağlık Bakanlığı ile Tarım ve Köy Kalkınma Bakanlığı,
- Kamu sağlığı ve çevre için tehlikeli maddeler için Sağlık Bakanlığı ile Tarım ve Köy Kalkınma Bakanlığı,
- Silahlar ve patlayıcı maddeler için İçişleri ve İdari Reform Bakanlığı,
- Radyoaktif ve nükleer ürünler için Nükleer Faaliyetlerin Kontrolü Milli Komisyonu,
- İlaç yapımında kötü amaçlı kullanıma elverişli bazı kimyasal maddeler için İçişleri ve İdari Reform Bakanlığı,

İthalat işlemlerinde Romanya Gümrük İdaresi aşağıda belirtilen ürünlerde ve durumlarda gümrük vergisi borcunun ödenmesi veya teminata bağlanması ile ilgili muafiyet getirmektedir. Bunlar:

- Askıya alma rejiminde yer alan ürünler,
- Dâhilde işleme rejimi çerçevesinde tamir edilerek yeniden yurt dışına gönderilecek gemi, uçak, helikopter, lokomotif ve demiryolu vasıtaları veya aksam ve parçaları,
- Yetkili gümrük biriminin gözetimi altında tutulan transit ürünler,
- Bir taşıt üzerinde tek parça olarak taşınması ve ithalatı mümkün olmayan ürünlerin parçalarının bir araya getirilmesinde kullanılan diğer ürünler/araçlar,
- Gümrüksüz satış mağazalarında satılacak ürünler,
- Mevcut mevzuata, gümrük antrepo rejimi, dahilde işleme rejimi, geçici kabul rejimine göre gümrük vergisinden muaf ürünler,
- Kiralama sözleşmesi (leasing) ile getirilen ürünler.

Romanya uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan yükümlülükleri haricinde ithalatta herhangi bir kısıtlama uygulamamaktadır. 1998 yılından itibaren ihracatta uygulanan miktar kısıtlamaları da kaldırılmıştır. Bazı ürünlere gümrük vergisi muafiyeti sağlanmaktadır.

- İnsani yardım maksadıyla ithal edilen ürünler,
- Ticari bir değer taşımayan numuneler ve modeller,
- Yabancı yatırımcı tarafından kurulan veya kurulacak olan şirketin sermaye artırımı için kayıtlı sermayeye katkı sağlayan ürünler,
- Sosyal, insani ve kültürel amaçlı kurumlara ve derneklere yapılan bağışlar.

İHRACAT REJİMİ

1 Ocak 1998 tarihinden itibaren ihracatta her türlü kısıtlama ve miktar sınırlaması kaldırılmıştır. Aşağıda sayılan ürünlerin ihracatı gözetim altında bulundurulmaktadır;

- Kereste ve artıkları, inek ve domuz ham post ve derisi, tomruk, biçilmiş kereste, atık ve kırıntı kâğıt, atık ve hurda demir ve demir dışı metaller,
- Değerli taşlar ve bunları içeren ürünler,
- İlaç veya uyuşturucu madde yapımında kullanmaya elverişli maddeler,
- Radyoaktif maddeler, alfa, beta ve gama ışınlarının ve x-dalgalarının kullanımına elverişli nükleer tesisat ve düzenekler,
- Silahlar ve patlayıcı maddeler.

GÜMRÜK TARİFELERİ

Romanya gümrük mevzuatına göre gümrük alanına gelen ürünler kesin veya geçici ihracat veya ithalat statüsü kazanmaktadır.

Geçici ithalatta gümrük vergisi askıya alınmakta onun yerine teminat istenmektedir. Geçici gümrük statüsü tanınan ürünler şunlardır:

- Transit geçen ürünler,
- Gümrük alanındaki antrepolarda bekletilen ürünler,
- Dahilde İşleme Rejimi kapsamında ithal edilen ürünler,
- Hariçte İşleme Rejimi kapsamında ihraç edilen ürünler,
- Gümrük İdaresinin kontrolünde işlenen ürünler,
- Geçici olarak ithal edilen ürünler.
- Geçici gümrük statüsü, ürünün başka bir statü kazanması durumunda son bulmaktadır.

Malın gümrük değeri, fatura ve taşıma, yükleme, boşaltma ve sigorta bedeli gibi diğer harcama belgeleri Gümrük İdaresine sunan ithalatçı tarafından beyan edilmektedir.

Gümrük Beyannamesi ile birlikte Gümrük İdaresine ibrazı istenen diğer belgeler şunlardır:

- Taşıma belgesi veya taşımacı tarafından giriş/çıkış bilgilerini içeren belge,
- Faturanın aslı veya kopyası veya konsinyedeki gümrük değerini gösteren bir belge,
- Gümrük değerinin beyanı,
- Varsa, temel gümrük tarifesinden farklı tercihli gümrük tarifesi uygulanmasını sağlayacak belge (ör: EUR 1, P16 gibi),
- İthalatçı firmanın vergi numarası.

ÜRÜN STANDARTLARI İLE İLGİLİ UYGULAMALAR

Romanya'da gıda ürünlerinin standart ve belgelendirilmesine ilişkin kurallar AB direktifleri ile tamamen uyumlu halde bulunmaktadır. Bu anlamda herhangi bir AB ülkesinde serbest dolaşıma giren bir gıda ürününün herhangi başka bir teste tabi tutulmadan Romanya'ya ithalatı ve iç pazarda satışı mümkün olmaktadır.

AB genelinde pazara sunulan taze meyve ve sebze ürünlerinin kalite ve etiketlemelerine ilişkin pazarlama standartları AB Ortak Tarım Politikası çerçevesinde çıkartılan EC 2200/96 sayılı kararname ile 28 Ekim 1996 tarihinde belirlenmiştir. Bu yasayla öngörülen standartlara sahip olmayan ürünler pazara sunulmamakta ve pazardan kaldırılmaktadır. AB pazarlama standart düzenlemeleri çerçevesinde kalite standartları belirlenmiş diğer ürünler arasında taze ve soğutulmuş balık (EC 2406/1996), yumurta (EC 1028/2006), zeytinyağı (EC 1019/2002) ile birlikte sert kabuklu meyveler arasında kabuklu fındık (EC 1284/2002) ve kabuklu ceviz bulunmaktadır.

Romanya Standartları ASRO-Romanya Ulusal Standartlar Kurumu (<http://www.asro.ro.es>) tarafından oluşturulmaktadır. ASRO-CEN (Avrupa Standardizasyon Komitesi), CENELEC (Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi), ISO (Uluslararası Standardizasyon Organizasyonu) ve IEC (Uluslararası Elektroteknik Komisyonu) üyesidir.

AB kuralları gereğince bazı sanayi ürünlerinin AB ülkelerine ithal edilebilmesi için AB teknik mevzuatına uyumlu olması gerekir. CE işareti bu kapsamdaki uygulamalardan biridir ve birçok sanayi ürününde CE işareti bulunması zorunludur.

ISO 9000 serisi ve HACCP, ISO 14000 serisi ve OHSAS 18001 bu alandaki diğer uygulamalardır.

AMBALAJ, PAKETLEME VE ETİKETLEME

Romanya kalite ve güvenlik standartları Romanya Standartlar Enstitüsü yetkisi altındadır. Ülkede, standartları uluslararası standartlar ve AB standartlarına uygun hale getirmeye yönelik olarak mevzuat değişikliği çalışmaları yapılmıştır. Yeni standartların tamamına yakını ISO veya AB standartlarına uyumlandırılmıştır.

Romanya bitki ve hayvan sağlığı önlemlerini AB'ninkilerle uyumlaştırmaya başlamıştır. AB önlemlerinin adaptasyon ve uygulamasının Romanya'ya tavukçuluk ürünleri, sığır eti ve biyoteknoloji ürünleri ihracatına sert etkisi olması beklenmektedir.

Romanya'da üretilen ve ithal edilen malların ambalajları üzerine Tüketici Koruma Kanunu gereğince etiket koyma ve ambalajın içindeki mamulün ne olduğu hakkında açıklayıcı bilgi yazma zorunluluğu vardır.

İthalatı yapılan ürünlerin etiketleme, sağlık ve güvenlik ile ilgili kurallara uymaları yasal zorunluluktur. Yabancı ürünlere uygulanan özel kurallar bulunmamakla beraber ülkeye ihraç edilecek ürünler için Romence etiket hazırlanması gerekmektedir.

